

“UKRAINIAN LABOR NEWS”
Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
M. Popovich, Secretary.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”
газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень:
у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, Інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Дому, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

З'їзди наших організацій і їх завдання.

На сторінках “У.Р.В.” провадиться передзїздова дискусія на тему “Чи потрібні нам кооперативи?”. Як нова тема, вона викликала до себе зацікавлення. А що-ж з іншими темами? Хіба-ж вони такі старі і так вирішені, що про них не варто й доброго слова сказати?

Переглянувши цілу програму зїзду ТУРФДім, вглубившись в кожну точку зокрема, пристосувавши їх до всіх наших організацій на місцях і в центрі, треба бути аж надто короткозорим, щоб не побачити, оскільки ці точки життєві і вимагають негайного і розумного вирішення.

Нам не поможе ніякі хвальби, бо наша організація велика, перфектна, що вона має ряд будинків, а в тих будинках школи, масові мітінги, членські збори відділів різних робітничих організацій, лекції, відчити, представлення, комедіи дїткої школи і гуртки і т. ин. Що при наших будинках є різні організації, які виконують різнородно працю, це так. Але не в всіх місцевостях робота провадиться по одному наміченому плану. Помічається часами розпороченість, розгубельність в праці. Це є наслідком недостаточної організованости. Організація в якійсь місцевості існує, має велику скількість членства, але коли перевірити активність і розуміння організаційної праці тоді членства, то наслідки будуть не зовсім вдоволюючі. А через те утворюється таке положення: виліди трьох-чотирьох передових членів даної організації з місцевости і організація підпадає.

Зїзд ТУРФДім направляє цю недостатку, куди заставився серйозно над точками програми від 10-ї аж до 19-ї. Зїзд зможе пильно і серйозно застанувити над цими точками тоді, коли буде складатися з передових свідомих членів організації, відділених її з членів, що уміють добре розбиратися у всіх організаційно-освітніх справах. Це значить, що відділи і товариства ТУРФДім повинні прислати на зїзд своїх найактивніших і найсвідоміших членів.

Взяти хоч би 10. і 11. точки програми. Такі питання, як положення Українських Робітничих і Фармерських Домів і забезпечення всього майна ТУРФДім виліди років чекань, свого остаточного вирішення. Після тріхжх зусиль частина цього питання вирішена, частина в ходу, а частина висить в повітрі. Сеторічний зїзд повинен остаточно вирішити справу консолідації всього майна ТУРФДім і його забезпечення.

Всі інші точки програми виліди після 11-ї — це організаційно-освітні. Всі їх можна розділити на дві частини: 1) зміцнення організації і 2) підвищення числа її членства.

Візьмемо першу частину — зміцнення існуючих вже організацій. Під зміцненням розуміємо: треба тісніше з'організувати існуючі вже відділи і товариства, зробити їх і кожного їх члена та членкиню зокрема активнішими, піднести уривень їх грамотности і свідомости. Треба, щоб члени зрозуміли, що кожний і кожні з них віддїчалні за всю працю в організації. Треба усунути з організації те неприємне явище, що коли двох-трьох передових членів виліди з місцевости, організація перестає бути активною. Пише член до Ц.В.К. в листі: “Товариші, з нашої місцевости виліди такі то два члени і робота у відділі підупала”. А ти, товаришу, що отого самого листа пишеш, чому допустив до підупадку? Ти де був тоді, як ті виліди товариші працювали? Чому не навчився від них, як треба працювати і не заступив їх, коли вони виліди?

Ось під яким зглядом треба зміцнити наші організації. Треба тих, паперових членів, які не часто називають неактивних членів дописувачів, зробити дійсними активними свідомими робітниками в організації. Інакше з бігом часу ціла організація може стати паперовою.

Тільки вирішивши це перше питання, можна (і треба) братися до другого, а саме до питання — підвищення членства ТУРФДім. Треба щоб зїзд виробив країний, відповідний план організаційної пропаганди, як був до цього часу. До цього часу зїзди вирішували, щоб Ц.В.К. вислав організатора. Це вже сам Ц.В.К. повинен був шукати організатора і фонди на його утримування. Організатора добре час від часу вислати, але це все тільки тимчасове. Організаційними чинниками повинні бути самі відділи та їх заряди на місцях. Треба тільки виробити відповідний план праці. А такий план зможе виробити організаційна комісія після того, як вислухає звіт делегатів, які в саму комісію увійдуть активні і добре познайомлені з організаційним рухом товариші.

Над точками програми зїзду Видавничого Товариства та Робітничого Запозомого Товариства ми тут не застанувляємося, хіба зробимо це іншим разом. Та й програми зїзду ТУРФДім ми подрібно не розбираємо, лише подаємо кілька загальних уваг. Подаємо цих кілька уваг тому, що не лише справа заснована кооператив буде важною на зїзді ТУРФДім. Вона буде тільки новою, а важною буде ціла програма. Вагалі, сегорічний зїзд ТУРФДім буде одним з найважливіших зїзді цієї організації, що відбувався до цього часу. Справа провадження Вищого Освітнього Курсу на далі також буде на нему широко обговорена. Першу пробу зроблено, хоч дорогим коштом, але вже є вигляди, що ці кошти будуть повністю оправдані. Треба-ж далі подумати над тим, щоб дати змогу вчитися товаришам і товаришкам, розуміється, при меншій затраті на це організаційних коштів.

Тож прислайте, товариші робітники і фармери, на 7-ий зїзд ТУРФДім своїх делегатів. Візьміть в цему зїзді численну участь. Прибувши на зїзд ТУРФДім, одночасно познайоміться, як ведуться справи Робітничо-Фармерського Видавничого Товариства та Робітничого Запозомого Товариства. Зїзди цих трьох організацій відбудуться в одному тижні від 25. до 30. січня 1926 року.

УКРАЇНСЬКІ СОЙМОВІ ПОСЛИ ІДУТЬ ДО РАДЯНСЬКОГО СОЮЗА.

Літом 1925 року відїдав Радянську Україну комуністичний посол до польського союму т. Приступа. Повернувши з Радянської України, мав він розмову з представником “Дїла” про політичний, економічний і культурний стан Радянської України. Цю його розмову ми досвідно передрукували з “Дїла” свого часу в кількох числах “У.Р.В.”

Помітивши розмову свого представника з т. Приступою, львівське “Дїло” в редакційній статті написало, що т. Приступа, як комуніст, представив справу односторонню, а тому порядним було-б щоб Радянську Україну відїдали українські націоналістичні послы польського союму, які, певно, дивляться на все “двосторонню” і побачили-б там те, чого не бачив Приступа. У львівському “Новому Часі” з 6. грудня читаємо вже новинку п. н. “У гості до Совітів” такого зміету:

“Ряд послів польського союму виїжджає в найближчому часі у відїдані до Совітів. Мій юніині їде пос. Плото, Фідрекви, Антін Васильчук, Татарняк і т. д. Проглядує їде комуніст посол Приступа; вона їде у Москву, а згодом у Харків”.

Як бачимо, зміст новинки іронічний, починаючи від наголоску. Та це нічого, що фашисти вкляпта. Важним є те, що посли їдуть. І то не комуністичні, але націоналістичні. Українські націоналісти повинні-б якраз з цього радіти. Самі-ж писали, що коли-б то “наші посли поїхали”. Коли вони це писали, то певно думали, що радянський уряд не дасть “нашим послам” дозволу на вїзд, а тоді-б націоналістичні Рипинді сказали-б: “А-та, ми казали, що так буде! Більшовики бояться, щоб наші посли не побачили, що у них діється і тому їх не впускають”.

Але, як бачимо, радянський уряд дав дозвіл. І чорній сотні нічого не лишається, як заздалегідь кпнті з тої поїздки. Бо чорна сотня наперед знає, що для їх лаболозної політики зглядом польської шляхти ця поїздка українських послів до Радянського Союзу принесе багато неприємностей.

Робітник.

ПАМ'ЯТІ ТОВ. В. БЛАКИТНОГО.

Якось вже призначились ми до трагічних новин про смерть найкращих, найвідоміших наших працьовників Радянського Союзу: надто вже часто ті новини до нас, за океан, останніми часами надходили. І все так тривало втмувало невмировий біль од цієї нової втрати, що вразила нас перед новим роком, зовсім на передодні 9-го Зїзду Комуністичної Партії України.

Харківські товариші, очевидно, були вже підготовлені довгою хворістю тов. Василя Блакитного до можливости скорї втрати його. А от я — просто не уявляю собі, як я у вїдїду в помещанні Редакції “Вїстей ВУЦВК”, й не застану там товариша Василя за передоднією чи за обговоренням з секретарем змісту числа газети, як прийду на засіданні “Гарту” й не побачу т. Елана на місцї голови... І не те моє, що я був у таких вже особисто-приятельських взаєминах з Василем; ні, бувало, що ми розмовляли з ним в деяких з політичних тактиці, було, що го-стро сперечалися. Але саме через те, що залишився у Василя на Україні живого, гарячого, кипучою людиною, з якими багато обдарованої, невтомної діяльної і, знову підкреслюю й живної натури, саме через це мені так trudno, просто неможливо увітні собі його неіжачком, про котрого можна писати некрологи.

Ні, про Василя Блакитного некрологів писати неможливо. Навіть не вїжджеться з думкою про нього вираз: “він був”; хочеться казати: “він є”; і невирітні незрозуміло-жорстоким чорним рядком газетних помертвих згадок.

Я знав і чув про тов. Еланського ще в 1917 році. Чернігівські товариші, що бували в Києві, — Віталій Приймак, Оксана Коцюбинська (покійна дочка Михайла Коцюбинського) мені часом оповідали про нього. Це довелось мені чути про т. Еланського, як про редактора органу Укр. Партії “Соціалістів-Революціонерів “Боротьба”, коли я, в лютий 1918 року, зацікавився тим, хто написав у “Боротьбі” передодні під назвою “Крути, Гаврило”. А зацікавився було чого, бо стая була надзвичайно гостро і майстерно написана, власне, привод до неї було взятодосить звичайний для тодішніх бурхливих часів. Червона Гвардія шойно заняла Київ, убили звітні частини Української Центральної Ради; якийсь ешелон червоногвардійців залишився посеред дороги без машиниста на парозві; але це не спнило їх прагнення вле-

ред, один з хлопців забрався на локоті, пущив машинію вперед (знай, крути, Гаврило, та й годі!) і... заїхав просто у стїну вокзалу, звичайно, провалявшись ту стїну. Автор передодні, як я довідався — Василь Блакитний-Еланський — порівняв ту пригуду безоглядно-розгоряченого й розбещено-одчайдушного “Гаврилі” з загальним рухом більшовицької революції з півночі на Україну: мовляв, що ім до того, що все в дорозі ламається, руйнується, — ім абі вперед, абі осягнути своєї мети, абі “крути, Гаврило”, та й годі!

Зацікавила мене не тільки та майстерність, та художня, го-стра мова, що нею було написано статтю. Ні, що ніше спнило мою увагу. А саме — що автор мимо негативного відношення до тієї розбещености партизанської неорганізованости руху “Гаврилі”, сам мимо-воли, як митець, як революціонер в душі, захоплювався тим непереможним, тим непоборним, напіввистихлим, але безумовно революційним і могутнім походом пролетарського повстання. І вже з тієї статті, тоді ще антибільшовицького органу, почувалось, що автор передодні — буде, повинен бути в наших лавах, повинен без застережень перейти на бік повставших пролетарських мас.

Потім мені доводилось чувати про т. Блакитного-Еланського, як члена Центрального Комітету лівого крила УПСР — Боротьбівців, як одного з керівників розколу партії, як одного з ініціаторів прийняття Боротьбівцями р а д я н с ь к о ї платформи. Часом, по тих ірмітиках “Боротьби”, які по-падали до моїх рук, мав я нагоду стежити за все більшою еволюцією партії Боротьбівців та редакції органу, що у складї входив т. Блакитний, ліворуч до пролетарського табору.

Нарешті в початку 1919 року довелось мені й особисто познайомитися з т. Блакитним. Було це в помещанні Тимчасового Робітничо-Селянського Уряду в Харкові, на Губернаторській вулиці (як її тепер перейменували — не памятаю). Він прийхав, як представник так званої Ради Революційних Емісарів — підліального керівничого органу Боротьбівців, що складался чи з п'яти чи з семи Революційних Емісарів та керував селянським повстанським рухом проти Німців, гетьманів, петлюрівської директорії. Наші вже чули про ту Раду Емісарів і розглядали її як другий підліальний Радянський Уряд України. Це, звичайно, викликало цілком слу-

шне занепокоєння: що, як Боротьбівці будуть претендувати на самостійне утворення апарату радянської влади? Питання було не в їх тодішній збройних силах, яких було не так вже багато, а скорше в тих внутрішніх гаслах та ідейнім обгрунтуванні їх виступів, що могли привабити на їх бік те-біде селянство, у спілці з яким так зацікавлені були більшовики. Звичайно, як би Боротьбівці намагались тоді утворити такі свій окремий уряд, це привело-б лиш до розбиття сил революції, до зайво-виснаження по-сутї споріднених ідейно, хоч ще не об'єднаних таборів. Але чи стаяне в Емісарів-Боротьбівців досить політичної далекодзорости й революційної рішучости, щоб відмовитись від самостійних змагань за владу й об'єднати свої сили з нашими?

Отакі питання хвилювали кожного з нас. Отже нічого дивного, що я з великим зацікавленням дивився на післядїя тх Емісарів — в кожусі і смушковій шапці, з худим, довгим обличчям, з яними й ладїдними, але якимись трагічними очима й з такою-ж трагічно-лагідною складкою біля уст. Познайомившись, потрохи розговорившись.

— Ви звідки тепер? — питаю його.

— А з Полтави! — І раптом його обличчя аж освітлюється все щасливою усмішкою, ніби він збривав оповісти якусь дуже веселу пригуду. — Розумієте, мало не “губрили!” мене там! Якись “братішки” пїймали на вулиці, не хотіли вірити, що свій, а чужий, слухку не дають. Вже й документи показував — ледви вискривались!

Я дивився на ту щасливу усмішку, з якою він оповідав про те, як мало не втратив він життя — і згадавав його статтю — “Крути, Гаврило”. Бо весь його вигляд виявляв таке захоплення тими повстанськими братішками, тим, що вони не дають спуску чужим, тоб-то ворогам, так радїсно розповідав він потім подробиці тієї безпечної пригоди, що мимо-воли відчувався в ньому не просто революціонер, а революційно-смертнєць, артист, який до останку всією історією переїмається стихійно-закономерним, руйнівчо-творчим процесом революції.

І якось вже зникло моє занепокоєння, якось вірилося, що такі люди зуміють виявити досить політичного розрахунку й далекодзорости й відваги, щоб не приводили до розбиття пролетарсько-селянських партій.

Пішли ми з ним вдвох на телеграф, він викликав до прямого дроту т. Полоту, що в Москві провадив переговори з Радою Народних Комісарів, та почав інформувати його про становище. Ну, звичайно-ж, у тій інформації часом траплялись дотепні випадки на адресу “бичків”. — так він називав більшовиків, — бо не треба забувати, що між Боротьбівцями, які ще не цілком позбулися націоналістичних забобонів та більшовиками, що не навчилися ще удаті до стїни уваги національному питанню, було тоді чимало розкожень та спірних моментів. Але і з тієї інформації т. Блакитного й з дальших розмов та вагалі його виступів — завжди робилося той сам висновок: революція вимагає, щоб спірні питання було тимчасово відкладено, щоб сили обох партій було сполучено в спільнім творенні комуністичної революції. А Василь Блакитний був з тих, які роблять те, чого вимагає революція.

І. Ю. Кулик.
(Далі буде.)

АЗІЯТСЬКА ТА ТИХООКЕАНСЬКА РОБІТНИЧІ КОНФЕРЕНЦІЇ.

На 3-ому конгресі Профінтерну ухвалено скликати зїзд робітничих організацій Тихоокеанських країн, щоб вврегулювати проблеми профруху на Сходї, еміграції і імїграції у східних країнах, проблеми “чорної” та “жовтої” робочої сили. Тільки останніми часами, коли китайськом пролетаріятів довелось розпочати завязту боротьбу, можна було почати здійснювати і цю ідею. Потреба такого зїзду виявилася майже по всіх східних державах та колоніях, де є більш чи менш значний робітничий рух.

Цю ідею тепер підхопили, з одного боку, Японська Федерация Праці та її представник у Бюрі Праці при Лізі Націй, Бундзю Сузукі, і з другого боку, робітничі Рада Австралійських Профсоюзів. Сузукі недавно був в Європі і здобув довіду з цїєї справи від своїх амстердамських братів. В інтерв'ю про його діяльність на робітничій конференції в Женеві, він сказав, що він переконувався, там, що робітничі представники всіх держав намагаються завжди погоджувати свої вчинки з інтересами своїх націй майже всі представники ладні підтримувати інтереси капіталістів своєї держави.

З цього він робить висновок цілком правильний з погляду реформіста, що й азіатський представникам треба додержуватись таких же принципів. Старе японське гасло “Азія для Азїатів” він переробив на — “Всеазїатська робітничіа конференція”. Сузукі гадає створити азіатський інтернаціонал, що має протистояти білому інтернаціоналізму. Амстердамські представники ставляться до цього проєкту, зі слів Сузукі, більш чи менш підозріло, вважаючи в цьому загрозі для білих робітників. Конференцію він гадає скликати 1926 року і запрошення брати участь надїслати Японії, Китаю, Персії, Сїану, Афганістану, Белгістану, Філіпінським островам, Індії, Єгипту та Туреччині.

Як бачимо, не всі азїатські країни запрошені, в тім числі і С.Р.С.Р., що в його склад входить величезна частина Азїї. Останньої, очевидно, не запрошено через те, що це не в інтересах японських імперіалїстів, що їх зїзд має боронити. Представники австралійських профсоюзів виступили проти скликання такої конференції і навіть відмовились обговорити проект її скликання, вважаючи, що така конференція, що за проєктом Сузукі має проти-ставити себе білому робітникам, не спроможна розв'язати проблему, що хвилюють організованіх робітників цих держав. Зїзв одного боку, вони вносили в Женеві проєкт скликання Тихоокеанську конференцію, але цей проєкт відкинуто. Не вважаючи на це, Робітничі Рада Нового Південного Велса постановила скликати таку конференцію в Сідні. На цю конференцію запрошено Китай, Японію, Канаду, Філіпінські острови, Гавайські острови, Сінгапур, Індію, Південну Африку та Злучені Держави, причім Китаю не дано буде ухвалити його голосу через те, що в Китаю робітничі “ще мало організовані”.

Австралійські профсоюзи — найорганізованіші і найреволюційніші на Сходї. Остання їхня революційна діяльність, коли всі майже союзи виступили проти правих лїдерів англійського союзу моряків, моральна й матеріальна підтримка страйкерів, загрозю оголо-сїти загальний страйк, як що уряд Брюса здійснить свій намір — вислати з Австралії лїдєрів австралійського союзу моряків, що наочно бачивничому страйкові у Квінсленді та з їхнього відношення до білих робітників. Конференцію він гадає скликати 1926 року і запрошення брати участь надїслати Японії, Китаю, Персії, Сїану, Афганістану, Белгістану, Філіпінським островам, Індії, Єгипту та Туреччині.

Як бачимо, не всі азїатські країни запрошені, в тім числі і С.Р.С.Р., що в його склад входить величезна частина Азїї. Останньої, очевидно, не запрошено через те, що це не в інтересах японських імперіалїстів, що їх зїзд має боронити. Представники австралійських профсоюзів виступили проти скликання такої конференції і навіть відмовились обговорити проект її скликання, вважаючи, що така конференція, що за проєктом Сузукі має проти-ставити себе білому робітникам, не спроможна розв'язати проблему, що хвилюють організованіх робітників цих держав. Зїзв одного боку, вони вносили в Женеві проєкт скликання Тихоокеанську конференцію, але цей проєкт відкинуто. Не вважаючи на це, Робітничі Рада Нового Південного Велса постановила скликати таку конференцію в Сідні. На цю конференцію запрошено Китай, Японію, Канаду, Філіпінські острови, Гавайські острови, Сінгапур, Індію, Південну Африку та Злучені Держави, причім Китаю не дано буде ухвалити його голосу через те, що в Китаю робітничі “ще мало організовані”.

І досі ще не опубліковано певного денного порядку конференції. Відомо тільки, що, насамперед, конференція розглядатиме справи імїграції й утворення комітету для погодження всіх робітничих справ організації. Беручи на увагу, що в східних країнах робітничі організації є не тільки борці за поліпшення робітничого становища, а й беруть участь у боротьбі за національне визволення, ми можемо побоюватися, що згадані конференції, як революційні організації, можуть принести більше шкоди, що в них не братимуть участі ніж користі.

Сузукі, як справжній “Гомперс своєї держави, а самого початку заявляє, що його мета — заснувати азїатський інтернаціонал в противагу білому інтернаціоналові. Але не вірнеться, щоб цього хотїли й австралійські союзи. Можливо, тут проявляється деякий вплив австралійської робітничої партії, що скликає самостійну конференцію в справі “додержання миру на Тихому океані”. Австралійська Партія Праці стоїть на чолі уряду в 5 австралійських стейтах (з усього числа 6 стейтів) і готується незабаром стати на чолі федерального уряду. В минулому австралійський “робітничий уряд” цілком довір свою вірність “короні” (англійській), а через те англійська буржуазія спокійно й ляльовно ставиться до австралійських “робітничих урядів”.

Скликання конференції в справі “додержання миру на Тихому океані” Австралійською Партією Праці аж ніяк не може турбувати англійського консервативного уряду. Поки не відомо, кого запрошено буде на цю конференцію і як саме слід розуміти “додержання миру на Тихому океані”. Чи це повинно означати статус кво у політиці імперіалїстичних держав в Китаю, чи це значить, що Індїя не повинна боротися за право на самовизначення, чи це, нарешті, повинно значити, що Англїї треба буде відмовитись будувати військову базу в Сінгапурі.

А. П.

МІСЯЧНІ ЗБОРИ.

Оцим подається до відома членам Відділу ТУРФДім в Вінніпегу, що в неділю, дня 10. січня відбудуться місячні збори. На зборах будуть порушені важні справи, між инимим здається звіт з базару. На цих зборах має відбутись вибір делегатів на 7-ий зїзд ТУРФДім. Пам'ятайте, що це останні місячні збори перед річними зборами і кожний член відділу обов'язково повинен бути присутній.

Початок зборів точно в 2-ій годині пополудні.

Заряд відділу ТУРФДім.

МІСЯЧНІ ЗБОРИ.

Повідомляється, всіх членів винїпегського Відділу Комуністичної Партії Канади, що в неділю, 10. січня ч. р. відбудуться річні збори членства. Кожний член повинен обов'язково прийти на збори. Збори відбудуться в годині 10.30 рано.

Заряд.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Повідомляється всіх членкинй Відділу Жіночої Секції в Вінніпегу, що в понедїлок, дня 11. січня ч. р. вибиратиметься на зборах делегаток на зїзд, як також буде багато важних справ до погодження. Всі членкинй повинні прийти на ці збори на час.

Заряд.

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ!

Нині, в суботу 9. січня, на сцені Укр. Роб. Дому в Вінніпегу “Ой не ходи Грицю та на вечерни!”. Драма-опера, на яку ви довгий час чекали!

Ця драма і її пісні пригадують вам багато близького, знайомого, про яке ви забули в своєму шоденому життї і боротьбі за куосї насуного хліба. Приходіть громадно!